

BS

LARINO JEZIČKO PUTOVANJE KROZ EVROPU

DOBRODOŠLI NA PUTOVANJE KROZ JEZIKE EVROPE!

Jezike koje ćeš susresti na sljedećim stranicama odražavaju raznolikost kultura i tradicija koje postoje rame uz rame na našem kontinentu. Oko 225 jezika koji su maternji Evropi govore milioni, a drugi koje govore samo šačica ljudi su, nažalost, blizu izumiranja.

Tokom ovog kratkog putovanja, otkrićeš mnoge sličnosti. Evropski jezici u velikoj mjeri spadaju u tri glavne grupe: slavenski, romanski i germanski, gdje jezici svake grupe imaju slične korijene, koji su se, međutim, tokom vijekova razvili u sopstvene različite pravce. Također ćeš saznati o njihovim razlikama: raznolikosti pisama kao što su latinsko, ćirilično, grčko, jermensko i gruzijsko (neki od njih koriste umjetnička pisma); kako prave riječi za nove izume i o njihovim ponekad misterioznim porijeklima. Svi imaju jedinstven identitet i svoju sopstvenu priču za ispričati!

Možemo ti dati samo kratki uvid u neke od evropskih jezika. Ima ih puno, puno više koje nismo pomenuli, ne jer su išta manje bitni ili zanimljivi već naprosto jer ih ne možemo sve obuhvatiti na ovom kratkom putovanju. Postoji nekoliko primjera regionalnih i manjinskih jezika, koje govori relativno mali dio stanovništva u dijelovima zemlje ili regijama nekoliko zemalja. Postoje neteritorijalni jezici, koje govore grupe širom Evrope, ali se ne poistovjećuju sa određenom zemljom porijekla. Također postoje jezici migracije, koji ne potječu iz Evrope nego su doneseni na kontinent od strane govornika koji su se se preselili sa drugih krajeva svijeta.

Na svakoj jezičkoj stranici se nalazi kratki Larin uvod, nekoliko glavnih riječi, izraza i posebnih znakova iz abecede, kao i procijenjeni broj ljudi širom svijeta koji koriste taj jezik kao maternji.

Nadamo se da ćeš uživati prateći našeg vodiča Laru na njenom putovanju kroz neke od evropskih jezika. Možda te podstakne da kreneš na slično putovanje puno otkrića sa mnogo "jao stvarno!" i "vau - nisam to znao/la!" trenutaka, dok razotriavaš neke od skrivenih blaga koja se nalaze odmah ispod površina naših svakodnevnih života!

JEZICI KOJE LARA SUSREĆE NA SVOM PUTOVANJU

Kod jezika
(ISO-639-1)

Broj stranice

28 ROMANI ĆHIB

30

ВЕ БЕЛАРУСКАЯ МОВА

👤👤👤 5 000 000

так

не

Як справы?

Добры дзень!

Дзякуй!

Ćao! Moje ime je Lara! Dođi i pridruži mi se na ovom čarobnom putovanju kroz prekrasne jezike Evrope... Ovo putovanje ćemo započeti u "krasaviku"... Pričekaj. Gdje? "Krasavik" (april) je najljepši mjesec u Bjelorusiji i baš zato su ga Bjelorusi doslovno nazvali "predivni". A ko još ne voli proljeće?

- 1 адзін
- 2 два
- 3 тры
- 4 чатыры
- 5 пяць
- 6 шэсць
- 7 сем
- 8 восем
- 9 дзевяць
- 10 дзесяць

ё

й

э

і

ў

ь

ю

ы

я

Паслухайце гучанне гэтых слоў >>>

Photo: Park in Minsk, Belarus

ENGLISH EN

👤👤👤 400 000 000

Engleski je najrašireniji jezik na svijetu. Postoji 1.3 milijarde govornika engleskog jezika, ali samo trećinu njih čine maternji govornici. Kada pričamo istim jezikom, razumijemo jedni druge i shvatamo koliko zapravo dijelimo zajedničkih stvari. Onda se svijet ipak ne čini toliko velikim.

How are you?

Hello!

Thank you!

yes

no

- 1 one
- 2 two
- 3 three
- 4 four
- 5 five
- 6 six
- 7 seven
- 8 eight
- 9 nine
- 10 ten

🔊🔊🔊 Listen to the sound of these words

Photo: London eye and Big Ben, United Kingdom

FY FRYSK

👤👤👤 500 000

Hoe giet it
mei dy?

Hoi!

Tank!

ja

nee

Frizijski je vjerovatno najslīčniji živi jezik engleskom. "De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sēfte wyn." Jesi li skontao/la? Pogledaj englesku verziju: "The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind" (Sunce je toplo i njegova svjetlost prija uz nježni povjetarac).

- 1 ien
- 2 twa
- 3 trije
- 4 fjouwer
- 5 fiif
- 6 seis
- 7 sân
- 8 acht
- 9 njoggen
- 10 tsien

êé

ûú

â

ô

Harkje nei it lûd fan dizze wurden >>>

Photo: Ljouwert, Netherlands

SLOVENŠČINA SL

888 2500 000

Kako si?

Živjo!

Hvala!

Dvoje ljudi su veoma posebni na slovenskom! Ne samo da postoji oblik za jedninu (za jednu osobu) i množinu (za puno ljudi), nego također za tačno dvije osobe! Tako da, ako želiš reći "ti i ja" možeš samo reći "midva" (nas dvoje, za osobe muškog roda i grupe muškog i ženskog roda), ili "midve/medve" (nas dve, za osobe ženskog roda). Kad već pričamo o brojevima... Želim da ti pokažem jezik sa zanimljivim sistemom brojanja...

- 1 ena
- 2 dve
- 3 tri
- 4 štiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

š

Prisluhnite zvoku teh besed

Photo: Triglav National Park, Slovenia

FR FRANÇAIS

👤👤👤 76 800 000

oui

non

Ça va ?

Bonjour !

Merci !

ùûü

àâä

ÿ

ôö

æ

îï

éèêë

ç

œ

Znaš li da francuski ima drugačiji sistem brojanja za brojeve između 70 i 99? Tako da za broj 75 doslovno kažeš "60 plus 15". Osim toga, za broj 80 kažeš "4 puta 20! 96 je onda "4 puta 20 plus 16". Gornici francuskog zasigurno moraju biti dobri matematičari! Francuski se također smatra jednim od najljepših jezika, zajedno sa... Želiš li pogadati?

- 1 un
- 2 deux
- 3 trois
- 4 quatre
- 5 cinq
- 6 six
- 7 sept
- 8 huit
- 9 neuf
- 10 dix

Écoutez le son de ces mots >>>>

Photo: Dune du Pilat, France

УКРАЇНСЬКА МОВА UK

👤👤👤 35 000 000

Як справи?

Привіт!

Дякую!

так

ні

Ogledalce, ogledalce – koji je najljepši jezik na svijetu? Ne postoji jednostavan način da se odgovori na ovo pitanje i svako ima svoje miljenike. Međutim, na takmičenju za najljepši jezik 1934. u Parizu, ukrajinski je zauzeo 3. mjesto odmah nakon francuskog i perzijskog. Nisam upoznata sa drugim nedavnijim takmičenjima za najljepši jezik!

Є

Й

Щ

ї

Г

Ь

Ю

Я

<<< Прослушайте звучання цих слів

Photo: Love tunnel created from trees along the railway in Klevan, Ukraine

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 чотири
- 5 п'ять
- 6 шість
- 7 сім
- 8 вісім
- 9 дев'ять
- 10 десять

CA CATALÀ

👤👤👤 10 000 000

Na katalonskom, ako želiš da kažeš kako je samo nekoliko prijatelja došlo na tvoju rođendansku zabavu (što ti se nadam se nikada neće desiti!) možeš samo reći "quatre gats" ili "četiri mačke" i sve će biti jasno. Stoga, prije nego što se počneš žaliti na svoju dosadnu žurku, ne zaboravi reći "Gràcies" (hvala) mačkama koje su došle!

Com estàs?

Hola!

Gràcies!

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 quatre
- 5 cinc
- 6 sis
- 7 set
- 8 vuit
- 9 nou
- 10 deu

ç

h

úü

à

éè

íï

óò

sí

no

Escolta el so d'aquestes paraules >>>

Photo: Park Guell in Barcelona, Spain

TÜRKÇE TR

👤👤👤 75 700 000

Turski je jezik bez roda! Postoji jedna riječ za "on", "ona" i "ono", ili zapravo samo jedno slovo – "o". Tako da je moguće opisati neku osobu na turskom bez da ukažemo na to da li je ta osoba dječak ili djevojčica. Okreni sljedeću stranicu da vidiš koji još jezik dijeli ovu sličnost sa turskim...

Nasılsın?

Merhaba!

Teşekkür ederim!

evet

hayır

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

<<< Bu sözcüklerin sesini dinle

Photo: Cappadocia, Turkey

ç

ğ

ö

ş

ü

ı

AS AZƏRBAYCAN DILI

👤 23 000 000

Azerbejdžanski također koristi "o" za on, ona i ono. Ali ovo nije jedina stvar koja im je zajednička. Riječi poput "sa" ili "za" ne stoje ispred imenice već poslije. Tako da bi na azerbejdžanskom "sa mojom majkom" bilo "anam ilə" ili doslovno "majkom mojom sa". Još jedna posebnost azerbejdžanskog je to što kada se piše ćirilicnim ili latiničnim pismom, piše se s lijeva na desno, a kada koristi arapsko pismo, s desna na lijevo.

ı

ö

ü

ç

ə

ğ

ş

Necəsən?

Salam!

Təşəkkür edirəm!

bəli

xeyr

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dörd
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yeddi
- 8 səkkiz
- 9 doqquz
- 10 on

Bu sözlərin səsini dinləyin >>>

EUSKARA EU

👤👤👤 750 000

Jezici uglavnom pripadaju jezičkim porodicama i dijele mnoge karakteristike jedni s drugima. Međutim, za baskijski možemo reći da je sin jedinac... Vjeruje se da je jedan od najstarijih evropskih jezika i njegovo porijeklo ostaje misterija. Stoga, ako želiš da se učlaniš u ekskluzivni klub i postaneš "euskalduna" (govornik baskijskog), probaj ovaj jezik!

bai

ez

Zer moduz?

Kaixo!

Eskerrik asko!

ü

ñ

é

ç

←←← Entzun hitz hauen soinua

Photo: Guggenheim Museum, Bilbao, Spain (Rudy Mareel | Shutterstock.com)

- 1 bat
- 2 bi
- 3 hiru
- 4 lau
- 5 bost
- 6 sei
- 7 zazpi
- 8 zortzi
- 9 bederatzi
- 10 hamar

MT MALTI

👤👤👤 520 000

Kif int?

Bongu!

Grazzi!

Malteški je najmanji zvanični jezik EU po broju govornika. Zvuči slično feničkom jeziku koji su govorili u područjima oko drevnog Mediterana prije 3000 godina. Malteški je jedini jezik u Evropi koji pripada afroazijskoj porodici jezika i također je jedini jezik iz ove porodice koji koristi latinski alfabet. Okreni na sljedeću stranicu i pokazaću ti jedan poprilično izolovan jezik...

- 1 wieħed
- 2 tnejn
- 3 tlieta
- 4 erbgħa
- 5 ħamsa
- 6 sitta
- 7 sebgħa
- 8 tmienja
- 9 disgħa
- 10 għaxra

iva

le

ċ

ħ

ġ

ż

Isma' l-ħoss ta' dawn il-kelmiet >>>

Photo: Typical street in Ir-Rabat, Malta

ÍSLENSKA IS

👤👤👤 314 000

Island nema susjednih zemalja i jezik koji su Vikinzi donijeli u 9. i 10. vijeku se nije puno promijenio tokom vijekova, kao što bi mogli zamisliti. Islandski izbjegava korištenje stranih riječi i radije pravi nove riječi od drevnih vikinških riječi. Tako da je riječ za kompjuter "tölva" nastala od starih riječi "tala" (broj) i "völva" (proročica).

Hvernig hefurðu það?

Hæ!

Þakka þér fyrir!

ð

í

á

þ

æ

ý

ö ó

ú

é

- 1 einn
- 2 tveir
- 3 þrír
- 4 fjórir
- 5 fimm
- 6 sex
- 7 sjö
- 8 átta
- 9 níu
- 10 tíu

já

nei

<<< Hlustaðu á þessi orð

Photo: Goðafoss waterfall, Iceland

ET EESTI KEEL

👤👤👤 1 100 000

Estonians love samoglasniks! Uloga samoglasnika u estonskom je među najvećim u bilo kom drugom evropskom jeziku i postoje mnoge riječi poput "Jäääär" (ivica leda), "Töö-öö" (radna noć) ili "Õueiaääre" (ivica ograde koja okružuje dvorište)! Sada ću ti pokazati jezik koji može napraviti cijelu rečenicu isključivo od samoglasnika...

Tere!

Kuidas sul läheb?

Aitäh!

jah

ei

- 1 üks
- 2 kaks
- 3 kolm
- 4 neli
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seitse
- 8 kaheksa
- 9 üheksa
- 10 kümme

õ

ä

ö

ü

Kuula nende sõnade kõla >>>

Photo: Kitesurfing in Viimsi, Estonia

LIMBA ROMÂNĂ RO

👤👤👤 26 000 000

Rumunski jezik također jako voli samoglasnike. Rumunski čak može napraviti smislenu rečenicu koja se sastoji samo od samoglasnika: "Oaia aia e a ei, eu i-o iau" znači "Ovca je njena, uzeću je".

Postoje također neki jezici za koje se čini da potpuno pokušavaju izbjegavati samoglasnike...

Ce faci?

Bună ziua!

Mulțumesc!

- 1 unu
- 2 doi
- 3 trei
- 4 patru
- 5 cinci
- 6 șase
- 7 șapte
- 8 opt
- 9 nouă
- 10 zece

î

ț

ș

ă â

da

nu

<<< Ascultă cum sună aceste cuvinte

Photo: Corvin Castle, Romania

CS ČEŠTINA

👤👤👤 14 000 000

Dobrý
den!

Jak se
máš?

Děkuji!

ano

ne

ě

č

d'

í

ó

ř

ú

á

ž

ý

ť

š

ň

Ako ne volíš samoglasnike, češki bi mogao biti jezik za tebe! Češki obožava suglasnike. Riječi koje se sastoje samo od suglasnika poput "krk" (vrat), "prst" (prst) ili "smrk" (stablo bora) su jako česte. Pokušaj izgovoriti ovu češku brzalicu "Chrt pln skvrn zdrhl z Brd", koja znači "Hrt pun mrlja je pobjegao iz Brdi (sa brda)". Ovu ljubav prema suglasnicima češki dijeli sa još jednim susjedom... Pogodi s kojim!

- 1 jedna
- 2 dvě
- 3 tři
- 4 čtyři
- 5 pět
- 6 šest
- 7 sedm
- 8 osm
- 9 devět
- 10 deset

Poslechni si, jak znějí tato slova >>>

SLOVENČINA SK

👤👤👤 5 200 000

Ako sa máš?

Ahoj!

Ďakujem!

áno

nie

Da, slovački isto voli suglasnike! Mnoge slovačke riječi se sastoje isključivo ili pretežno od suglasnika, kao što su riječi "vr̂b" (vrba), "št̂vr̂t" (čtvrtina) ili "smr̂t" (smrt). Slovački se također smatra najlakšim jezikom za razumijeti za govornike drugih slavenskih jezika.

Okreni na sljedeću stranicu da otkriješ jedan poprilično ekonomičan jezik...

- 1 jeden
- 2 dva
- 3 tri
- 4 štyri
- 5 päť
- 6 šesť
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 deväť
- 10 desať

<<< Vypočujte si zvuk týchto slov

Photo: High Tatras, Slovak Republic

FI SUOMI

👤👤👤 5 800 000

kyllä

ei

Finski je jedan od rijetkih nacionalnih jezika Evrope koji nije indoevropski. Pripada jezičkoj porodici zajedno sa estonskim i mađarskim. Postoje mnoge stvari koje možeš reći na finskom koristeći samo jednu riječ. Tako da bi istun značilo "sjedam", istahtaisin "sjeo/la bih nakratko", istahdan "sješču nakratko", a istahtaisinkohan "ne znam da li da nakratko sjednem".

Mitä kuuluu?

Hei!

Kiitos!

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksan
- 9 yhdeksän
- 10 kymmenen

ö

ää

Kuuntele nämä sanat >>>

Photo: Dog Sledding in Lapland, Finland

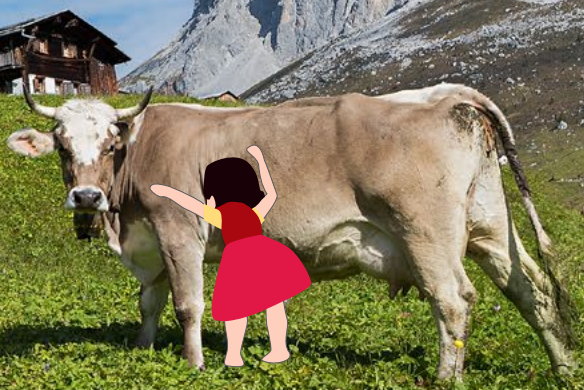
- 1 in
- 2 dus
- 3 trais
- 4 quatter
- 5 tschintg
- 6 sis
- 7 set
- 8 otg
- 9 nov
- 10 diesch

gea na

RUMANTSCH RM

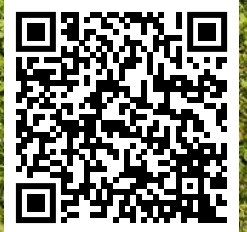
👤👤👤 60 000

Retoromanski je najmanje poznat od četiri zvanična jezika Švicarske. Njegova historija počinje prije Hristovog rođenja: Latinski Rimljana, koji su osvojili područje između Retijskih Alpa i Dunava, miješao se sa jezicima lokalnih ljudi. Iz ove mješavine se postepeno razvijao retoromanski, koji nastavlja da se mijenja i dan-danas!

Co vai?
Chau!
Grazia!

è é

<<< Taidla co ch'ils plets tunan

Photo: Mountain view, Grisons, Switzerland

CY CYMRAEG

1 000 000

ie

na

Sut wyt ti?

Shwmae!

Diolch!

ŵ

ê

ô

â

î

ÿ

û

Velško "Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch" je najduže ime mjesta u Evropi i drugo najduže na svijetu. Otprilike znači "crkva Sv. Marije u dolini bijelog kestena blizu brzog vira Sv. Tysilioa u blizini crvene pećine". Okreni na sljedeću stranicu da otkriješ jezik koji se po dužini riječi može uporediti sa velškim imenima mjesta ...

- 1 un
- 2 dau
- 3 tri
- 4 pedwar
- 5 pump
- 6 chwech
- 7 saith
- 8 wyth
- 9 naw
- 10 deg

LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWL LANTYSILIOGOGOCH

Llan-vire-pooll-guin-gill-go-ger-u-queern-drob-ooll-llandus-ilio-gogo-goch

Listen to the sound of these words >>>

Photo: Train station in Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogoch, Wales, UK

DEUTSCH DE

👤👤👤 95 000 000

Njemački je jedan od jezika sa najdužim riječima. Da bi opisao stvari jednostavno kombinuješ različite riječi kako bi napravio novu. Stoga, riječ za kvalifikacijsku utakmicu za svjetsko prvenstvo u fudbalu bi bila: "Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel". Neke riječi mogu biti pomalo zbunjujuće ukoliko ne znaš koje su riječi kombinovane poput "Urinsekten", ali ostaviću da to skontaš sam/a!

ja

nein

ü

ö

ä

ß

◀◀◀ Hör dir an, wie diese Wörter klingen

Photo: Island Sylt, Germany

Wie geht's?

Hallo!

Danke!

- 1 eins
- 2 zwei
- 3 drei
- 4 vier
- 5 fünf
- 6 sechs
- 7 sieben
- 8 acht
- 9 neun
- 10 zehn

HR HRVATSKI

👤👤👤 5 600 000

Kako si?

Bok!

Hvala!

Zajedno sa srpskim i bosanskim, hrvatski je jedan od južnoslavenskih jezika koji dijele mnoge karakteristike. Ovi jezici su toliko slični da se njihovi govornici mogu lako sporazumijeti. Najkraće hrvatske riječi se sastoje od samo jednog slova – a, o, u, i, s ili k.

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ć

ž

š

đ

Poslušaj kako zvuče ove riječi >>>

Photo: National park Plitvice, Croatia

BOSANSKI BS

👥 3 000 000

Bosanski je jako sličan hrvatskom i srpskom, ali se može reći da ima snažnu vezu sa turskim: Oko 400 godina Bosna je bila dio Osmanlijskog Carstva i tako usvojila mnoge posuđenice iz turskog, kao što su "minđuše", "bujrum" ili "avlija".

Kako si?

Ćao!

Hvala!

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

ć

đ

š

<<< Poslušaj kako zvuče ove riječi

Photo: Old Bridge in Mostar, Bosnia and Herzegovina

SR СРПСКИ

👤👤👤 12 000 000

Srpski je jedan od rijetkih evropskih jezika koji koristi dva pisma – ćirilčno i latinično. Govornici srpskog mogu da koriste oba pisma podjednako dobro. Među slavenskim jezicima, srpski koristi jedno od najkraćih ćirilčnih pisama: Sastoji se samo od 30 slova. Pričajući o pismima...Pokazaću ti jezik sa vrlo jedinstvenim pismom...

Здраво!

Како си?

Хвала!

- 1 један
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седам
- 8 осам
- 9 девет
- 10 десет

да

не

ђ

љ

и

ј

њ

џ

ћ

Послушај како звуче ове речи >>>

Photo: Meanders of the Uvac River, Serbia

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԿ

👤 6 700 000

Ունց ես:

Ողջույն:

Շնորհակալություն:

Jermenski jezik koristi pismo koje je poprilično jedinstveno u odnosu na druge evropske jezike. Nastalo je prije oko 2400 godina! Jermeni se veoma ponose svojim pismom pa su čak napravili i spomenik njegovim jedinstvenim slovima. Jermenija slavi svoj sopstveni posebni jezički dan, Dan svetih prevodilaca, u oktobru.

այո

ոչ

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ճ մ

յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ը ր ց ու ւ փ ք և օ ֆ

<<< Լսեք այս բառերը

Photo: Armenian Alphabet Monument (Arty Om | Shutterstock.com)

- 1 մեկ
- 2 երկու
- 3 երեք
- 4 չորս
- 5 հինգ
- 6 վեց
- 7 յոթ
- 8 ութ
- 9 ինը
- 10 տասը

ROM ROMANI ČHIB

888 3500 000

Sar san?

Lašo d'ës!

Najis tuke!

va

na

Donedavno se romski prenosio isključivo usmeno s generacije na generaciju, tako da ne postoji opšteprihvaćeni pismeni standard. Pojedine varijante romskog se pišu pismima koja su najčešće osnovana na dominantnom jeziku područja gdje živi romska grupa. Međutim, danas je moguće čitati političke tekstove, novine, pa čak i Shakespearea na romskom!

- 1 jekh
- 2 duj
- 3 trin
- 4 štar
- 5 panž
- 6 šov
- 7 efa
- 8 oxto
- 9 iña
- 10 deš

Ašun kadala svaturja >>>

Photo: Romani dance

LËTZEBUERGESH LB

☺☺☺ 600 000

Wéi geet et?

Moien!

Merci!

Luksemburški je dobio svoju pismenu formu relativno nedavno. Tradicionalno se luksemburški rijetko pisao, pa nije bilo zvaničnih pravila pisanja i gramatike dok nisu uspostavljena prije oko 40 godina, 1984. A šta je sa znakovnim jezicima, možemo li njih zapisati? Okreni na sljedeću stranicu kako bi saznao/la.

- 1 eent
- 2 zwee
- 3 dräi
- 4 véier
- 5 fënnef
- 6 sechs
- 7 siwen
- 8 aacht
- 9 néng
- 10 zéng

jo

neen

ä

ëé

<<< Lauschter wéi dës Wierder kléngen

MEĐUNARODNI ZNAKOVNI JEZIK

Međunarodni znakovni jezik se često koristi među korisnicima znakovnih jezika iz drugih zemalja, koji nemaju zajednički jezik. Kao što i samo ime kaže, to je međunarodni jezik. Može se pisati na više načina. Na primjer, određeni simboli se koriste za opisivanje oblika ruke i pokreta znaka, kao i izraza lica. Kad smo već toliko pričali o pismima...

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

ΕΛΛΗΝΙΚΑ EL

👤👤👤 13 500 000

Riječ "alfabet" dolazi od prva dva slova grčke abecede: "alfa" i "beta". Grci trenutno pišu s lijeva na desno, baš kao i drugi evropski jezici, ali to nije uvijek bio slučaj. U početku, grčki se mogao pisati s desna na lijevo, pa čak i u naizmjeničnim pravcima. Na sljedećoj stranici ću ti pokazati smiješnu naviku grčkih susjeda.

ναι

όχι

Πώς είσαι;

Γεια!

Ευχαριστώ!

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν

ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

- 1 ένα
- 2 δύο
- 3 τρία
- 4 τέσσερα
- 5 πέντε
- 6 έξι
- 7 επτά
- 8 οχτώ
- 9 εννιά
- 10 δέκα

◀◀◀ Άκουσε τον ήχο αυτών των λέξεων

Photo: Colourful street in Oia, Greece

SQ SHQIP

👤👤👤 7 500 000

Si jeni?

Përshëndetje!

Faleminderit!

po

jo

ç

ë

Kada Albanci odmahuju glavom to ne znači "ne" već sasvim suprotno "tako je, slažem se, slušam". Suprotno tome, klimanje glavom ne znači "da". To znači "izvini, bojim se da ne" i čini se da prati loše vijesti. Stoga budi naročito oprezan/a kada odmahuješ glavom u Albaniji – možda si upravo pristao/la na što što ne želiš!

- 1 një
- 2 dy
- 3 tre
- 4 katër
- 5 pesë
- 6 gjashtë
- 7 shtatë
- 8 tetë
- 9 nëntë
- 10 dhjetë

Dëgjoni tingullin e këtyre fjalëve >>>

Photo: Beach cafe in Ksamil, Albania

БЪЛГАРСКИ BG

👤👤👤 8 000 000

Bugari također klimaju za "ne" i odmahuju glavom za "da". Još jedna neobična karakteristika bugarskog je da je jedan od rijetkih slavenskih jezika koji nema padeže. Tako da bi trebao biti lakši za naučiti od češkog koji ima sedam padeža! Bugarski dijeli ovu osobinu još samo sa makedonskim.

Как си?

Здравей!

Благодаря!

- 1 едно
- 2 две
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седем
- 8 осем
- 9 девет
- 10 десет

<<< Чуйте как звучат тези думи

Photo: Rila Monastery, Bulgaria

ИЙ

Щ

Ю

Ъ

Я

Ь

да

не

МК МАКЕДОНСКИ

👤👤👤 3 500 000

Како си?

Здраво!

Благодарам!

Skloni smo izražavati naše reakcije kratkim frazama i riječima koje nemaju neko posebno značenje. Makedonski to radi na jedan kul način sa – “Lele!” “Lele” može da znači “O moj Bože!” ili “Jao vau!” i možeš dodati koliko god “lele” želiš. Tako da bi mogao/la reći “Lele lele lele! Kako lijep pas!” Okreni na sljedeću stranicu da otkriješ jezik bez riječi za “da” i “ne”...

- 1 еден
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седум
- 8 осум
- 9 девет
- 10 десет

да

не

Ѓ

И

С

Љ

Ц

Ј

Њ

Ќ

Слушнете како звучат овие зборови >>>>

Photo: Church of St. John at Kaneo, North Macedonia

GAEILGE GA

👤👤👤 170 000

Irski nema riječi za “da” ili “ne”. Kako bismo odgovorili na pitanje koristimo glagolske oblike. Stoga, odgovor na pitanje “Da li su prodali kuću?” bi bio “(oni) su prodali” ili “(oni) nisu prodali”. Iako irski nema riječi za “da” ili “ne”, ima mnogo jedinstvenih riječi, baš kao i jezik na sljedećoj stranici...

Dia dhuit!

Conas atá tú?

Go raibh maith agat!

ú

ó

á

í

é

◀◀◀ Éist le fuaim na bhfocal seo

Photo: Cliffs of Moher, Ireland

- 1 A hAon
- 2 A Dó
- 3 A Trí
- 4 A Ceathair
- 5 A Cúig
- 6 A Sé
- 7 A Seacht
- 8 A hOcht
- 9 A Naoi
- 10 A Deich

HU MAGYAR

👤👤👤 13 000 000

Szia!

Hogy vagy?

Köszönöm!

igen

nem

óöö

í

úüü

é

á

Mađarski je jedan od najtežih jezika za naučiti zbog njegovih 18 gramatičkih padeža i mnogobrojnih složenih pravila. Ipak, vrijedan je truda s obzirom da je jako dobar u hvatanju posebnih trenutaka sa samo jednom riječju. "Aranyhíd" je doslovno "zlatni most", ali označava blistavi odraz sunca na površini vode.

- 1 egy
- 2 kettő
- 3 három
- 4 négy
- 5 öt
- 6 hat
- 7 hét
- 8 nyolc
- 9 kilenc
- 10 tíz

Hallgasd meg, hogy hangzanak ezek a szavak >>>>

Photo: Balaton Lake, Hungary

NEDERLANDS NL

👤👤👤 24 000 000

ja

nee

Holandski ima veoma posebnu riječ "gezellig". Jedna je od najkorištenijih holandskih riječi i zavisno od konteksta može biti prevedena kao osjećaj udobnosti, zabave ili lijepo atmosfere. Također može ukazati na osjećaj pripadnosti, vrijeme provedeno sa najdražima ili sastanak sa prijateljem nakon puno vremena. Na primjer: "Proveli smo gezellige večer, igrajući igre i zabavljajući se..."

Hoe gaat het ermee?

Hallo!

Dankjewel!

<<< Luister naar de klanken van deze woorden

Photo: Tulips and windmills in Zaanse Schans, Netherlands

- 1 een
- 2 twee
- 3 drie
- 4 vier
- 5 vijf
- 6 zes
- 7 zev
- 8 acht
- 9 negen
- 10 tien

LT LIETUVIŲ KALBA

👤👤👤 3 000 000

taip

ne

Litvanski je jedan od najstarijih govornih jezika na svijetu i čak ima riječi koje su slične drevnom sankskrtu, kao što je "vyras" (čovjek), "šuo" (pas), "avis" (ovca). Ovo znači da Litvanci mogu prepoznati neke riječi slušajući indijski jezik. Postajem gladna, hajde da uzmem nešto za jelo...

Kaip sekasi?

Labas!

Ačiū!

- 1 vienas
- 2 du
- 3 trys
- 4 keturi
- 5 penki
- 6 šeši
- 7 septyni
- 8 aštuoni
- 9 devyni
- 10 dešimt

ųū

č

ž

š

ą

ęė

į

Pasiklausykite šių žodžių >>>

Photo: Trakai Island Castle, Lithuania

ITALIANO IT

888 67 000 000

U zemlji pice, paste i sira, nije iznenađujuće kada neko bude "abbio-cco" (izgovara se kao "ab-io-ko"). Ova riječ bi bila najbližnja bosanskom izrazu "prejeo/la sam se", a odnosi se na osjećaj umora koji se javi nakon što pojedješ veliku količinu hrane.

Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la još jednu jedinstvenu riječ vezanu za jelo...

Come stai?

Ciao!

Grazie!

- 1 uno
- 2 due
- 3 tre
- 4 quattro
- 5 cinque
- 6 sei
- 7 sette
- 8 otto
- 9 nove
- 10 dieci

sì

no

èé

à

ù

ì

òó

<<< Ascolta il suono di queste parole

Photo: Riomaggiore, Italy

KA

ქართული

👤👤👤 3 700 000

როგორ ხარ?

გამარჯობა!

მადლობა!

ღიახ

არა

Gruzijska riječ koja znači jesti iako si sit jer je hrana tako ukusna je "Shemometchama". Otprilike se prevodi kao "slučajno sam pojeo/la sve"! Gruzijski također ima jedan od najimpresivnijih pisama na svijetu. Na sljedećoj stranici ću ti pokazati riječ koju svi želimo izraziti s vremenom na vrijeme...

- 1 ერთი
- 2 ორი
- 3 სამი
- 4 ოთხი
- 5 ხუთი
- 6 ექვსი
- 7 შვიდი
- 8 რვა
- 9 ცხრა
- 10 ათი

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ

რ ს ტ უ ფ ქ ლ ყ შ ჩ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ

მოუსმინეთ სიტყვების უღერადობას >>>

SVENSKA SV

👤👤👤 10 000 000

Švedski je izumio savršenu riječ koja izražava ravnotežu i označava "ne premalo, ne previše... već baš savršenu količinu" ili švedsko "lagom". Tako da na švedskom postoji lijep način da kažeš da si upravo pojeo/la lagom! Dosta smo pričali o jedinstvenim riječima, hajde da također pogledamo neke jedinstvene izraze...

Hur mår du?

Hej!

Tack så mycket!

ää

ö

- 1 ett
- 2 två
- 3 tre
- 4 fyra
- 5 fem
- 6 sex
- 7 sju
- 8 åtta
- 9 nio
- 10 tio

ja

nej

🔊🔊🔊 Lyssna på ljuden för dessa ord

Photo: Frozen lake in Upplands Vasby, Sweden (Per-Boge | Shutterstock.com)

PL POLSKI

👤👤👤 45 000 000

Poljski ima mnogo zabavnih fraza. Tako da, ako na poljskom, na primjer, kažeš "Nie mój cyrk, nie moje małpy", to bi doslovno značilo "Nije moj cirkus, nisu moji majmuni", ali fraza, međutim, nema veze sa majmunima već znači "Nije moj problem". Postoji još jedan jezik koji ima zabavan način da izrazi nešto slično...

Jak się masz?
Cześć!
Dziękuję!

tak
nie

- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzy
- 4 cztery
- 5 pięć
- 6 sześć
- 7 siedem
- 8 osiem
- 9 dziewięć
- 10 dziesięć

ć
ą
ę
ł
ń
ś
źż
ó

Posłuchaj brzmienia tych słów >>>>

Photo: The Crooked Forest near Gryfino, Poland

DANSK DA

👤👤👤 6 000 000

Der er ingen ko på isen na dansk om znači "Nema krava na ledu", ali stvarno značenje ove fraze je "Nema problema". Tako da ukoliko ne vidiš krave na ledu, sve bi trebalo biti u redu. Kao što si već vjerovatno primjetio/la, mnogi jezici vole koristiti životinje u frazama!

Hvordan går det?

Hej!

Tak!

- 1 en/et
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 otte
- 9 ni
- 10 ti

ja

nej

æ

å

ø

<<< Lyt til lyden af disse ord

Photo: Tivoli in Copenhagen, Denmark

PT PORTUGUÊS

👤👤👤 250 000 000

Como
estás?

Olá!

Obrigado/a!

Možda ne smatraš portugalski svjetskim jezikom. Međutim, s obzirom da ga cijeli Brazil govori, portugalski ima oko 220 miliona maternjih govornika! Nalazi se na sedmom mjestu na listi jezika koji se govore najviše na svijetu! Govornici portugalskog uglavnom razumiju španski, galicijski i italijanski, s obzirom da su ovi jezici jako slični. Govoreći o galicijskom...

- 1 um
- 2 dois
- 3 três
- 4 quatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

á à â ã

ú ü

ç

ó ô õ

é ê

í

sim

não

Ouçá o som destas palavras >>>

GALEGO GL

👤👤👤 2 400 000

Postoji između 60 i 100 riječi koje se odnose na različite vrste kiše u Galiciji. Ako si nekada bio/la u Galiciji, znaćeš zašto! Na primjer, "babuña" je kiša koja zvuči kao mala beba, "torbón" je kiša sa grmljavinom i munjom, a "ballón" je jaka ali kratka kiša koja traje nekoliko dana...

Como estás?

Ola!

Grazas!

si

non

ó

íï

á

é

ñ

- 1 un
- 2 dous
- 3 tres
- 4 catro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

◀◀◀ Escoita o son destas palabras

Photo: As Catedrais Beach, Spain

LV LATVIEŠU VALODA

☎☎☎ 1 750 000

Latvijci obožavaju pjevati! "Daine" su latvijske narodne pjesme koje zabilježavaju drevnu latvijsku mudrost. Nastale su prije više od hiljade godina, a bile su dio slavlja (kao proslave na slici, koja se održava svake godine polovinom ljeta), svakodnevnog rada, razmišljanja o životu sačuvanih u usmenoj formi. Ukupno postoji više od 1.2 miliona "daini".

jā

nē

Kā tev iet?

Sveiki!

Paldies!

- 1 viens
- 2 divi
- 3 trīs
- 4 četri
- 5 pieci
- 6 seši
- 7 septiņi
- 8 astoņi
- 9 deviņi
- 10 desmit

ū

č

š

!

ā

ī

ž

ģ

ķ

ē

ņ

Klausies, kā skan šie vārdi >>>

Photo: Celebrating midsummer, Latvia (Raimonds Kalva LV | Shutterstock.com)

NORSK NO

👤👤👤 5 320 000

Norveški ima mnoge riječi koje imaju ogroman uticaj na druge najraširenije jezike. Ko nije čuo za "trola"? Ako su ti trolovi pomalo strašni (i meni!), onda pomisli na predivne norveške "fjordove", a ako su ti oni probudili apetit za putovanja ne zaboravi na riječ "egg" (jaje), koja je također norveškog porijekla.

ja

nei

Hvordan
går det?

Hei!

Takk!

- 1 én
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 åtte
- 9 ni
- 10 ti

å

æ

ø

◀◀◀ Lytt til lyden av disse ordene

Photo: Reindeers in Tromsø, Norway

SE SÁMEGIELLA

👤👤👤 30 000

Sjeverni samski je jedan od samskih jezika koji se govori u sjevernim evropskim zemljama. Stoga nije ni čudo da ima mnogo riječi koje opisuju različite vrste snijega i leda. Na primjer, "čahki" je čvrsta grudve koja se baca u ozbiljnim snježnim bitkama, "vahca" je novi ili meki snijeg, a "soavli" je bljuzgavi snijeg.

jua

a-a

Mo dat manná?

Bures!

Giitu!

- 1 okta
- 2 guokte
- 3 golbma
- 4 njeallje
- 5 vihtta
- 6 guhtta
- 7 čieža
- 8 gávccci
- 9 ovccci
- 10 logi

đ

ŋ

Ƨ

á

ž

č

š

Guldal dáid sániid >>>>

Photo: Aurora borealis, Norway

Ruski ima jedinstvenu riječ koja opisuje sloj leda, koji se slegne, pa se onda nakon porasta temperature opet otopi i zatim opet zaledi: Гололедица (gololédica). Ova riječ se otprilike može prevesti kao gola ploča leda. A da li si znao/la da postoji duplo više maternjih govornika ruskog nego engleskog u Evropi?

да

нет

РУССКИЙ RU

👤👤👤 150 000 000

Как дела?

Привет!

Спасибо!

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 четыре
- 5 пять
- 6 шесть
- 7 семь
- 8 восемь
- 9 девять
- 10 десять

⏪⏪⏪ Послушайте, как звучат эти слова

Photo: Swimming in an ice hole, Russia

ES ESPAÑOL

👤👤👤 489 000 000

¡Hola!

¿Cómo estás?

¡Gracias!

sí

no

Na španskom postoji izraz "¡el mundo es un pañuelo!" (svijet je maramica), koji ukazuje na iznenađenje kada slučajno sretnemo nekoga na neočekivanom mjestu, tako pokazivajući da je svijet puno manji nego što smo zapravo mislili. A zar to nije ono na šta se svodi učenje jezika i učenje o drugim kulturama? Španski je zaista svjetski jezik sa oko 20 zemalja u kojima ima status zvaničnog jezika – ¡Olé!

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ocho
- 9 nueve
- 10 diez

á

ñ

é

úü

í

ó

Escucha cómo se pronuncian estas palabras >>>

Photo: Women dancing flamenco in Sevilla, Spain (leonov.o | Shutterstock.com)

LARINO JEZIČKO PUTOVANJE KROZ EVROPU

EDL.ECML.AT/LANGUAGEJOURNEY

Ovo su svi jezici iz našeg putovanja Evropom, ali postoji puno više jezika u Evropi i širom svijeta!

baskijski

AFROAZIJSKI
350 000 000

SEMITSKI
malteški

KARTVELSKI
5 000 000

gruzijski

albanski
grčki

INDOEVROPSKI
3 200 000 000

BALTIČKI
letonski
litvanski

JUŽNO-SLAVENSKI
bosanski
bugarski
hrvatski
makedonski
slovenski
srpski

ISTOČNO-SLAVENSKI
bjeloruski
ruski
ukrajinski

ZAPADNO-SLAVENSKI
češki
poljski
slovački

ZAPADNO-GERMANSKI
engleski
frizijski
holandski
luksemburški
njemački

SJEVERNO-GERMANSKI
danski
islandski
norveški
švedski

ZAPADNO-ROMANSKI
francuski
galicijski
katalonski
portugalski
romanš
španski

ISTOČNO-ROMANSKI
italijanski
rumunski

KELTSKI
irski
velški
jermenski
romski

BALTO-FINSKI
estonski
finski
sjevernosamski
UGARSKI
mađarski

URALSKI
25 000 000

ALTAJSKI
210 000 000

TURKIJSKI
azerski
turski

edl.ecml.at/languagejourney

BE EN FY SL FR UK

CA TR AS EU MT IS

ET RO CS SK FI RM

CY DE HR BS SR HY

ROM LB EL SQ BG

MK GA HU NL LT IT

KA SV PL DA PT GL

LV NO SE RU ES

Jezik može otvoriti vrata u drugi svijet. Svijet gdje možeš otkriti blaga o zemljama i kulturama koja nikada ne bih saznao/la da postoje bez korištenja ključa koji ti je pružio jezik. A jedna vrata te mogu odvesti u sobu sa mnoštvom drugih vrata!

Za neke su jezici strast, za druge potreba, ali gdje god da odeš i šta god da radiš ne možeš izbjeći susret sa njima. Nadamo se da ti je ovo putovanje dalo uvid u samo neke od mnogih jezika koji nas okružuju i da će te podstaći da kopaš dublje.

Za više informacija o Evropskom centru za moderne jezike Vijeća Evrope i Evropskom danu jezika posjetite www.ecml.at.

Za bilo koje adaptacije ili prevode molimo kontaktirajte nas putem information@ecml.at.

© 2021, Vijeće Evrope